

[Udenrigsministeren.]

frem var populært at sige det, at gøre opmærksom på, at man ikke skulle vente vores støtte til f. eks. at krænke Sydafrikas rettigheder i FN, selv om vi kunne gøre det med både god samvittighed og glad hjerte, men at vi ville afstå derfra ud fra dette vigtige princip, også i et tilfælde som Sydafrika.

Hr. Robert Pedersen gjorde i den sammenhæng rigtigt opmærksom på, hvad jeg synes det er vældig vigtigt at fastholde, at når vi ikke har villet optage diplomatisk kontakt med Transkei, er det ikke et brud på denne linje, men fordi vi ligesom andre nordiske lande og andre EF-lande – man kan vel sige alle lande – har opfattet Transkei ikke som en selvstændig stat, men som en bantustan, en marionet på en eller anden måde af Sydafrika; det er ikke noget, der bryder princippet. Ligesom hr. Robert Pedersen udtrykte tilfredshed med, at Angola nu bliver medlem af FN, vil jeg gøre det samme, sådan at Angola forhåbentlig får mulighed for dér at deltage i en konstruktiv debat.

Hr. Poul Hartling gjorde opmærksom på, at det, hr. Poul Hartling kaldte venstres politik – jeg husker ikke helt, hvordan ordene faldt – men altså venstres tankegang vedrørende disse emner havde været ude for to afsporinger. Den ene var, at venstre skulle være uenig i Afrikapolitikken. Hr. Poul Hartling benyttede lejligheden til at dementere dette, og det er jeg taknemlig for, bortset fra at jeg vil sige, jeg ikke havde ventet og ikke har troet på – heller ikke før det, hr. Poul Hartling sagde i dag – at der var tale om en sådan uenighed mellem regeringen og venstre. Det viser afstemninger, FN-taler, udenrigspolitiske debatter under de skiftende regeringer, hvor hr. Poul Hartling har været enten udenrigs- eller statsminister.

Den anden afsporing, hr. Poul Hartling vendte sig imod, var den firkantede tankegang – det var mit eget udtryk, ikke hr. Poul Hartlings – at man sådan skulle vælge mellem en EF- og en nordisk holdning. Hr. Poul Hartling sagde, at så enkelt er det jo ikke. Det vil jeg også gerne sige her, så behøver jeg ikke sige det til en række andre talere. Vi prøver at finde en dansk holdning i hver enkelt sag, og for denne holdning søger vi at finde den maksimale støtte blandt lande, der står os nær; og som vi alle sammen ved også fra dette års stemmemønster, er det somme tider EF-landene eller nogle af dem og somme tider de nordiske lande eller nogle af dem, og i lykkel-

ligste tilfælde er det dem alle sammen. Jeg vil altså gerne på disse to punkter give klar tilslutning til det, hr. Poul Hartling sagde.

Jeg er også enig med hr. Poul Hartling, når han siger, at regeringen bør mønstre et flertal bag sine afgørelser, og at venstre lægger vægt på, at der er tale om et sådant solidt flertal. Men hr. Poul Hartling har jo også oplevet nogle gange, hvor svært det somme tider er at afgøre, hvordan der skal stemmes i FN. Hr. Poul Hartling erindrer sikkert, at da der første gang skulle stemmes i FN – det var den 6. december 1974, jeg husker dagen, fordi det var et par dage efter, at der var udskrevet folketingsvalg – om staternes økonomiske rettigheder og pligter, altså om den nye økonomiske verdensorden, oplevede vi det, som ikke ligefrem frydede mit parti, og jeg tror, jeg roligt kan sige, at det heller ikke frydede et flertal her i salen, at Danmark var et af de 6 lande i verden – og på grund af D'et var vi dem, der kom først – der stemte imod den nye økonomiske verdensorden, og så gav man en stemmeforklaring, der var mere positiv. Vi sagde dengang til regeringen, om det ikke havde været lykkeligere, om man havde afstået, for vi erkendte, der var ting, man ikke kunne acceptere, og så givet en stemmeforklaring, der pegede på vores positive holdning over for den nye økonomiske verdensorden, i stedet for at vi nu kom til at stemme imod. Jeg har mødt det i utallige debatter med lande verden over, der sagde, de ikke forstod den stillingtagen, vi havde taget, men den blev jo også rettet året efter. Jeg siger det kun, fordi man, som hr. Poul Hartling ved det, er inde i denne afvejning gang på gang.

Når hr. Poul Hartling videre siger, at vi ikke af hensyn til DKP, SF og VS skal forlade de partier, som ellers lægger ryg til dansk udenrigspolitik, så tror jeg, at hr. Poul Hartling udmærket ved, at vi heller ikke drømmer om det. Den afstemning, vi foretog i FN, som gav anledning til debatten, og som jeg før har udtrykt taknemlighed over for hr. Ninn-Hansen for at vi fik, fulgte efter vores bedste overbevisning den linje, der var lagt på det nordiske udenrigsministermøde, i vores FN-instruks, i min FN-tale, og den førte altså til denne afstemning, som det flertal, vi ellers gennemfører de fleste udenrigspolitiske sager med, ikke kunne tilslutte sig, og det kan jeg da begribeligvis kun beklage.

Men jeg er helt enig med hr. Hilmar Baunsgaard, når han siger, at denne henvisning til, at